

Parti Programı ve 2015 Seçim Bildirgesinde
CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN
KÜLTÜR - SANAT
POLİTİKASI

ÖZGÜR, ÖZERK VE ÖZGÜN SANAT

Kültür-sanat dünyamızın temel sorunları arasında, ifade özgürlüğünün tehdit altında olmasını, kültür mirasımızın ranta kurban edilmesini, sanat alanına verilen desteklerin objektif kriterlerden uzak biçimde verilmesini ve sanat dünyamızı tam anlamıyla siyasi iktidarın denetimi altına sokacak TÜSAK yasasının gündemde olmasını sayabiliriz.

Sanat politikamızın mottosu "Özgür, Özerk ve Özgün Sanat"tır. Sanatçının özgün yapıtlar verebilmesi için özgürlük önemlidir. Özgürlük ise, özerklikle güvence altına alınabilir. Yani, sanatçılara sağlanacak desteklerin özerk bir kurumca yönlendirilmesi, devletin sanat kurumlarının gerçek bir özerkliğe kavuşturulması gerekir. İfade özgürlüğünün ve kültürel çoğulculuğun güvencesi sanat kurumlarının özerkliğidir.

Kültür ve sanata ulaşmanın bir insan hakkı olduğu gerçeğinden hareketle, herkesin kültür-sanat etkinliklerinden yararlanabilmesi, bu etkinliklere aktif biçimde katılabilmesi için önlemler almak gerekir. Kamu, sanat kurumları aracılığı ile herkesin kolaylıkla bu etkinliklerden yararlanabilmesi için gereken desteği sağlamalıdır. Sanatın, yalnızca yüksek gelir gruplarındaki insanların yararlanabileceği lüks bir tüketim aracı olmasından, sanatçıların 'Pazar mekanizmalarına' teslim edilmesinden yana değildir.

Ülkemizde, sanatçıların sosyal haklar açısından Avrupa Birliği ölçülerine kavuşturulması gerekir. Sendikalaşmanın özendirilmesi, sanatçılar için özel işsizlik sigortası yasası çıkartılması, kültür-sanat emekçilerinin emeklilik koşullarının yeniden düzenlenmesi, yaşamlarının ileri evrelerini sağlıklı ve güvence içinde tamamlamalarının sağlanması hedeflerimiz arasındadır. Sanat emekçilerinin sigorta primlerinin Kültür Bakanlığı tarafından ödenmesini sağlanmalıdır. Kültür-sanatın, tıpkı sağlık gibi, eğitim gibi kamusal bir hizmet olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, kültür-sanat alanına genel bütçeden ayrılan payın yükseltilmesini hedefliyoruz. İlk aşamada, Kültür'ü Turizm Bakanlığı'ndan ayırarak bağımsız bir bakanlık haline getirilmelidir.

Kemal Kılıçdaroğlu
CHP Genel Başkanı

SUNUŞ

Parti programları, partilerin siyasi kimliğini ve hedeflerini belirleyen en temel belgelerdir. Seçim Bildirgesi de somut sorunlara somut çözümler öneren metinlerdir. O nedenle, özellikle günümüzde parti programlarının ve seçim bildirgelerinin, partililerin ve toplumun katılımına açık olarak yapılması son derece önemlidir.

Kültür ve sanat, ne yazık ki, siyasal partilerin kamuoyunda en az bilinen program başlıklarındandır. Oysa kültürel gelişme; siyasi, ekonomik ve sosyal gelişme ile bir bütünün parçalarını oluşturur.

Kendilerini birer program partisi olarak niteleyen sol, sosyal demokrat partiler program çalışmalarına büyük önem vermektedirler. Program ve tüzük kurultayları da bu partilere özgü çalışmalardır.

Çözüm önerilerinin sorunları yaşayan insanların katılımıyla belirlenmesi, hem çözüm önerilerinin daha sağlıklı olmasına, hem de katılımcı demokrasinin yerleşmesine katkı sağlamaktadır.

Biz CHP olarak 2015 Seçim Bildirgesi'ni bu anlayışla, "Geleceği Birlikte Kuruyoruz" mottosuyla, kültür-sanat alanındaki sivil toplum örgütlerinin görüşlerini alarak hazırladık.

CHP Kültür ve Sanat Platformu adına seçim bildirgemizin içeriğine katkıda bulunan sivil toplum örgütlerinin temsilcilerine ve sanatçı dostlarımıza içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Özgürlükçü demokrasi yerine otoriter bir sistem kurmaya çalışan AKP Hükümeti, sanatı da vesayet altına almaya çalışıyor. Sanata ve sanatçılara yönelik sansürcü, baskıcı ve ayrımcı tutumunu yoğunlaştırarak sürdürüyor. İfade ve yaratıcı özgürlüğünü yok etmeye çalışıyor.

CHP, tüm yurttaşların kendilerini özgürce ifade edebilmelerinin ve sanatın yaygınlaşmasının önündeki bütün engelleri kaldırmayı görev bilmektedir.

CHP'nin Programında ve 2015 Seçim Bildirgesinde kültür ve sanat politikalarına ilişkin yaklaşımlarını ve çözüm önerilerini ekte kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

Sevgi ve saygılarımızla,

Ercan Karakaş
CHP Genel Başkan Yardımcısı

**Kültür ve Sanat
Platformu**

CHP Kültür ve Sanat Platformu

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Kültür - Sanat Politikası

Baskı Tarihi: 01 Ağustos 2015

CHP PARTİ PROGRAMI*

ULUSAL KÜLTÜR ZENGİNLİĞİMİZDİR

Ortak kültürümüzün özü tarihimizdir, coğrafyamızdır, ulusdevlet kimliğimizdir, laik demokratik Cumhuriyetimizin temel nitelikleridir. Kültürel köklerimiz, hem “Mevlana’sı, Yunus Emre’si, Hacı Bektaş-ı Veli’si, Şeyh Edibali’si” ile 13. yüzyıl hümanizmasının insan sevgisine, Anadolu’nun kültürel zenginliğine, hem de ulusal kurtuluş mücadelemizin ahlaki ve felsefi değerlerine, Atatürk devrimlerinin çağdaş, evrensel değerlerine dayanmaktadır.

CHP’NİN KÜLTÜR POLİTİKASI, BİREYSEL KÜLTÜREL HAKLARI, KÜLTÜREL ÇOĞULCULUĞU, ÖZGÜRLÜĞÜ VE DEMOKRATİKLEŞMEYİ TEMEL ALIR:

Özgürlüğü evrensel bir değer olarak gören ve korumasını bilen; kişilik haklarına saygılı, yapıcı ve yaratıcı, barışçıl ufka sahip insanı öne çıkaran,

“Kişiliğin özgürce geliştirilmesi” ile “toplumla dayanışmayı” bağdaştıran; düşünce özgürlüğü ve farklılıkları içinde ulusal birliği koruyup güçlendiren,

Kültürde asimilasyonu değil, bireysel kültürel haklara saygı içinde entegrasyonu benimseyen,

ileri bir demokratik toplum ve kültür ortamını amaçlar.

Türkiye’nin kültür varlıklarının ortaya çıkartılmasına, Türk kültürünün halkımız tarafından en yaygın biçimde özümlemesine ve kültür hazinelerimizin dünyaya daha iyi duyurulmasına özel önem verilecektir.

Din, dil, mezhep ve etnik köken farklılıklarımızın, ülkemizde ayrımcılığın değil, renkli ve zengin bir kültürün bütünlüğü çerçevesinde görülebilmesi için gerekli her türlü düzenleme yapılacaktır.

* 21 Aralık 2008 tarihili 14. Olağanüstü Tüzük ve Program Kurultayında kabul edilen program.

Eğitim ve yayın programlarında kültür konularına daha geniş yer verilmesi ve kültürel amaçlı faaliyetlere daha çok kaynak ayrılması sağlanacaktır.

Bu anlayışla CHP lkemizin kültür hayatının zenginleştirilmesine ve yeniden yapılandırılmasına olanak verecek kültür kurumlarını, çağdaş bir anlayışla yeniden düzenleyecektir. Bu çerçevede Dil ve Tarih kurumları yeni bir anlayışa kavuşturulacaktır.

KÜLTÜR DESTEKLENECEK, AMA MÜDAHALE EDİLMYECEKTİR.

Sanatçılarımızın yaratıcılıktaki özgürlüklerine müdahale edilmeyecek, sanat kurumlarının özerkliği korunacaktır.

Sansre son verilecek: Kültürel etkinliklerde ve sanatta sansüre son verilecek; siyasal amaçlı veya keyfi yasak ve sansür, her türlü idari öndenetim kaldırılacaktır. Bu konuda uluslararası normlarda yargı kararlarına bağlı kalınması temel alınacaktır.

Sanat yasası çıkartılacak: Evrensel sanat normları çerçevesinde sanatın özgürleşmesinin önündeki tüm yasal engellemeleri kaldırmak amacıyla Sanat Yasası oluşturulacaktır.

Sanat ve sanatçılar desteklenecek: Tüm sanat dalları, kültürel gelişmenin önemli öğeleri olarak kabul edilerek sanatçılar korunacak, gerekli kamu desteği sağlanacaktır.

Sanata zel yetenekli çocuklara en ileri düzeyde eğitim olanağı sağlanacaktır.

Telif hakları korunacak: Patent ve fikri mülkiyet ile ilgili mevzuat daha çağdaş yapıya kavuşturulacak, telif hakları korunacak, telif hakları konusunda sanatçılarımızın yaratıcılıklarının gasp edilmesinin önüne geçilecek, korsanla etkin bir Şekilde mücadele edilecektir.

Vergiler inecek, sosyal güvenlik yaygınlaşacak: Kültür ve sanat alanındaki vergiler asgari düzeye çekilecek; sanatçıların, yazarların ve düşünürlerin sosyal güvenliği sağlanacaktır.

Sahne sanatları desteklenecek: Tiyatro sanatı Türkiye'nin bütün illerinde yaygınlaştırılacak, özerk bir sanat kurumu olan Devlet Tiyatroları'nda çalışan sanatçılarımızın özlük hakları ve çalışma koşulları iyileştirilecek; özel tiyatroların devlet tarafından desteklenmesi için gerekli yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Sinemaya özel destek: Sinemanın desteklenmesi ve Türk sinema endüstrisinin oluşturulmasına yönelik teşvik ve vergi kolaylığı sağlanacak; sinema sanatçılarımızın emekliliklerine ilişkin özel düzenlemeler yapılacaktır.

Türkiye sinema kurumu kurulacak: Sinema endüstrisinin gelişimindeki sürekliliğini desteklemek, sektörün uluslararası yükümlülüklerinin gereğini yerine getirmek, sinema sektörünün eğitim, yapım, dağıtım, pazarlama ve gösterim alanlarında geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, idarî ve malî açıdan özerk, "Türkiye Sinema Kurumu" kurulacaktır.

Kültür ve sanat eğitimi, laik demokratik Cumhuriyet değerlerimizden kopmadan, çağdaş dünyayla bütünleşmeyi sağlayacak ve katılımı özendirerek bir yapıya kavuşturulacaktır.

Arkeolojik kazılara her türlü destek sağlanacaktır.

Çağdaş müzecilik geliştirilecek; kültürel mirasın, ait olduğu coğrafyada korunmasına ilişkin evrensel ilkenin yaşama geçirilmesi sağlanacaktır. Arkeolojik kazılara destek sağlanacaktır.

Madımak, hoşgörü merkezi olacak: Sivas Madımak Oteli, Alevi kültürü ve değerlerinin yansıtılmasına katkı sağlayacak çerçevede Hoşgörü Merkezi'ne dönüştürülecektir.

Yerel yönetimlere ve sivil toplum örgütlerine sanat için destek: Yerel yönetimlerin de kendi yörelerindeki kültür eserlerine sahip çıkmaları özendirilecek, sivil toplum örgütlerinin aynı amaçlı çabaları da teşvik edilecektir.

Bilgi toplumunun modern kütüphaneleri oluşturulacak: Kütüphaneler, modernleştirilerek teknolojinin gelişmiş olanaklarından yararlandırılarak ulusal eğitim ve kültür politikalarımızın odak merkezleri haline getirilecektir.

Halk kütüphanelerine ülkemizde yayınlanan tüm kitapların alınması, kitapevlerine kitap için özel kağıdın ayrıcalıkla tahsisi sağlanacaktır. Milli Kütüphanenin en büyük kaynağı olan Derleme Kanunu güncellenip işlerlik kazandırılarak uluslararası standartlarda bir ulusal bellek haline getirilecektir.

Okuma alışkanlığı olanlara hizmet götürmek, okuma alışkanlığı olmayanları ise teşvik etmek amacıyla gezici kütüphaneler yaygınlaştırılacak ve zenginleştirilecektir.

Sanat kurumlarına keyfi müdahalelere son: Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı sanat kurumlarının siyasal amaçlar için kullanılmamaları, kuruluş amaçlarına uygun sanatsal etkinlikler içinde olmaları ve bu etkinliklerin bütün dünyada kültürümüzü tanıtıcı rol oynaması sağlanacaktır.

Sanatçıların, sanat kurumlarının yönetim bünyesinde yer almaları özendirilecektir.

Türk dilinin bilim ve evrensel kültürdeki gelişmeler doğrultusunda zenginleşmesi amaçlanacak: Türk dilinin bilim ve evrensel kültürdeki gelişmeler doğrultusunda zenginleşmesi, dilimizin kullanımı ve uygulanmasında yozlaşmanın önünün alınması hedef alınacaktır.

Atatürk'ün başlatmış olduğu Türk dilinin gücünü halktan ve kaynaklarından alarak zenginleştirilmesi, arı, yalın ve özgün yapısını koruyabilmesi; yazın, sanat ve bilimin her alanında yeterli hale gelmesi süreci kararlılıkla sürdürülecektir.

Türk Dil Kurumu ile birlikte Atatürk'ün vasiyetnamesinde yer alan Türk Tarih Kurumu'nun gerçek işlevlerini sürdürebilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılacak; Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'nun 1980 sonrasında bozulan yapıları düzeltilerek, kurumlar yeniden eski statülerine kavuşturulacaklardır.

TARİHİ VE KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİN KORUNMASI

Tarih ve kültür zenginliklerimizin, tarihi kültürel mirasımızın doğasını oluşturan yapısının, taşınır veya taşınmaz kültür varlıklarımızın özenle korunması, ulusal kimliğimizin ve ulus olma bilincinin korunması ile eş anlamlıdır.

CHP, bu değer ve zenginliklerin tümünü sahiplenerek, çağdaş yöntemlerle koruyarak, tüm özgün nitelikleri ve özellikleri ile gelecek nesillere aktarmayı temel görev bilmektedir.

İlke olarak, ülkemizde mevcut tüm kültürel varlıklara, sahip oldukları tarihsel bağları ve özgünlükleri ile ait oldukları yerlerde sahip çıkılacak; bu varlıklarımız korunacak, yaşatılacak ve insanlığa sunulacaktır.

Tarihi kültürel zenginliklerin korunmasına öncelik veren imar ve planlama anlayışına ağırlık verilecek; tarihsel, kültürel ve doğal SİT alanlarının korunmasında, kent planlamasında, çevre hukukunun ve bu alandaki çağdaş normların dikkate alınmasına özen gösterilecektir.

Tarihi çevre, içinde yaşayan insanlarla beraber toplumun hizmetine sunulacaktır. Bu konuda ekonomik çerçeveyi düzenleyecek bir kurumsal ve yasal yapı da hızla oluşturulacaktır.

Ülkemizin çok çeşitli kültürel birikimini, tarih-kültür, arkeoloji ve doğa zenginliklerini, çağdaş bilimsel yöntemlerle araştıran, dengeleyen, yayan kurum ve arşiv düzeninin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizden çıkartılmış kültür varlıklarının geri kazanılması hedef alınacaktır. Yurt dışındaki kendi tarihimize ait taşınmaz kültür varlıklarının korunması, kayıt altında tutulması, bakım ve muhafazada sorumlulukla davranılması için gerekli önlemler alınacaktır.

Tarihi zenginlik araştırmaları tamamen bilimsel çalışmalara dayandırılarak, bu süreçte görev alan birimlerin eşgüdümü sağlanacak, araştırma birim merkezlerinde ihtiyaç duyulan teknik donanım ve uzman personel eksikliği hızla giderilecektir.

Tarihi kültürel zenginliklerimizin tahrip edilmelerine son verilecek, bu konuyla ilgili keyfi araştırma girişimleri konusunda denetimler sıklաřtırılacaktır.

Turizm adına değerlendirilen tarihi zenginliklerimizin herhangi bir zarar görmemesi için gerekli önlemler alınacak, tarihi zenginliklerimizin tanıtımı ve korunması amacıyla kurulmuş derneklere yerel yönetimlerin katkısı da alınarak devlet desteği sağlanacaktır. Turizmin ülkenin ana gelir kaynaklarından biri olmasını sağlamak için turistlerin otel ve havaalanı arasında sıkıştırılması önlenecektir.

Tarihi kültürel zenginliklerimizin gelecek kuşaklara aktarmak üzere devralınan emanetler olduğunun bilinci ile, bu varlıklarımızı olası afetlerden korumak amacıyla, devlet bünyesinde oluşturulacak özel kurumlar aracılığıyla ihtiyaç duyulan her türlü nlem alınacaktır.

CHP 2015 SEÇİM BİLDİRGESİ

YASAL DÜZENLEMELER

- “UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi”ni imzalayarak yürürlüğe sokacağız.
- Sanatın özgürleşmesinin önündeki tüm yasal engelleri kaldırmak, keyfi yasaklara ve sansüre son vermek amacıyla çağdaş bir sanat yasası oluşturacağız.
- TÜSAK kanun tasarısı taslağını iptal edecek, sanat kurumlarının özerkliğini ve özgürlüğünü koruyacağız.
- Geniş katılım ile Türkiye'nin kültüre ilişkin gelecek hedeflerinin belirleneceği bir kültür strateji belgesi oluşturacağız.
- Kültür ve sanata erişmeyi bir insan hakkı olarak ele alacak, yurttaşların sanat etkinliklerine erişimini kolaylaştıracacağız.
- Dijital yayıncılığın gelişmesi için paydaşların katılımı ile birlikte gereken hukuki düzenlemeleri ve altyapı çalışmalarını tamamlayacağız.

KURUMSAL DÖNÜŞÜM

- Kültür Bakanlığı'nı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan ayrı bir bakanlık haline getireceğiz.
- Kültür Bakanlığı'nın genel bütçe içindeki payını yükselteceğiz.
- Devlet bünyesindeki sanat kurumlarının özerkliğini koruyacak, siyasi amaçlar için kullanılmalarına engel olacağız.
- Sanat kurumlarının yönetimini ağırlıklı olarak sanatçılara bırakacağız.
- Kültür merkezlerinin karar mekanizmalarına kent konseylerini, kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren STK'leri dâhil edeceğiz.

SANATÇILARA SOSYO-EKONOMİK GÜVENCE

- Sanatçılarımızın ve kültür endüstrisi emekçilerinin sosyal haklarını yasal güvence altına alacağız.
- Gerekli durumlarda sanat emekçilerinin sigorta primlerinin Kültür Bakanlığı tarafından ödenmesini sağlayacağız.
- Kültür ve sanat alanındaki vergileri asgari düzeye çekeceğiz.
- Devlet bünyesinde çalışan tüm sanatçılarımızın özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştireceğiz.
- Sanatçıların sendikal örgütlenmesini teşvik edeceğiz.132

GÜÇLÜ KÜLTÜR VE SANAT ENDÜSTRİSİ

- İstihdam yaratan, ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan yaratıcı endüstrileri kültür politikamızın merkezine alacağız.
- Özel sanat projelerini ve bağımsız sanat dallarını destekleyecek ve teşvik edeceğiz.
- Bağımsız sanatçıların gösterilerinin halka ulaşmasını sağlayacağız.
- Edebiyatımızın yurt dışında gelişmesi amacıyla yazarlarımıza ücretsiz çeviri ve tanıtım desteği vereceğiz.
- Patent ve fikri mülkiyetle ilgili mevzuatı çağdaş bir yapıya kavuşturacağız.
- Telif Haklarını koruyacak, korsan ürünlerle etkin bir mücadele için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.

KENT VE SANAT

- Tüm kentlerimizi kültür ve sanat alanları olarak tasarlayacak ve özgün kent kültürlerinin gelişimine yatırım yapacağız.
- Bu amaçla tüm kentlerin kültür ve sanat ana (master) planını yaparak etkin politikalar üreteceğiz.
- Yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde, toplu taşıma uygulamalarını kültür ve sanat etkinliklerine erişimi kolaylaştıracak şekilde düzenleyeceğiz.

- Yerel yönetimlerin etkin desteği ile kentlerin her noktasında semt kütüphaneleri ve tiyatroları kuracak, sanat kursları düzenleyeceğiz.
- Koruma kurullarını etkin hale getirecek ve siyasetin etkisinden bağımsız kılacağız.
- İdeolojik yaklaşımlarla ve keyfi olarak kapalı tutulan İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'ni (AKM) hızla onararak sanatın hizmetine sunacağız.

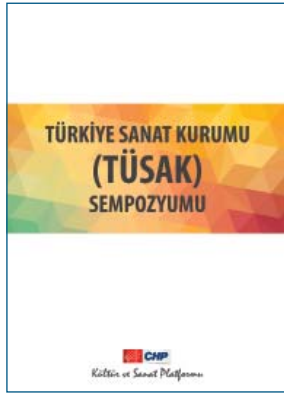
ÇAĞDAŞ MÜZECİLİK

- Çağdaş müzeciliği geliştirecek, kültürel mirasın ait olduğu coğrafyada korunması ilkesini uygulayacağız.
- Müzelerin yönetiminin özerk bir yapıya kavuşturulmasını sağlayacağız.¹³³
- Sanal müze çalışmalarına hız vereceğiz.
- Özel müzeciliğin gelişmesi için teşvik ve altyapı olanakları sunacağız.
- Yaşanmış acı olayların unutulmaması için Madımak Oteli'ni Hoşgörü Müzesi'ne, Diyarbakır Cezaevi'ni İnsan Hakları ve Demokrasi Müzesi'ne dönüştüreceğiz.
- Başta bilim ve teknoloji alanında olmak üzere kentlerde çocuklara etkileşimli özel müzeler kuracağız.
- Emlak vergilerinden alınan, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payını amacına uygun harcayacağız.
- Taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projelere destek vereceğiz.

KÜLTÜR VE SANAT EĞİTİMİ

- Eğitimde kültür ve sanata daha geniş yer verecek, okullarda bu tip etkinliklere daha çok kaynak ayrılmasını sağlayacağız.
- Sanata özel yeteneği olan çocukları erken yaşlarda tespit ederek, yeteneklerini geliştirmeleri için en ileri düzeyde eğitim olanakları sağlayacağız.
- Sanat tarihi derslerini öğrencilerin pedagojik düzeylerine uygun, yaratıcılıklarını geliştirmelerine katkı sağlayacak şekilde düzenleyerek müfredata dâhil edeceğiz.

CHP KÜLTÜR VE SANAT PLATFORMU YAYINLARI

Parti Programı ve 2015 Seçim Bildirgesinde
CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN
KÜLTÜR - SANAT
POLİTİKASI

